

Loomasõbra meelespea

Milleks meile lemmikloomad?

Lemmiklooma pidamine pakub inimestele rõõmu, laste jaoks on see võimalus tunda lähedust nii oma loomaga kui loodusega laiemalt. Looma omamine õpetab vastutustunnet ja hoolivust. Ent lähedaseks võib saada ka mõne sõbra või sugulase lemmikuga. Inimesi ootavad külla ka loomade varjupaikade asukad.

Kogu võib lemmiklooma tuua alles siis, kui

- ollakse valmis tema eest vastutama
- kõik pereliikmed on nõus temaga koos elama

Keda ja kuidas valida?

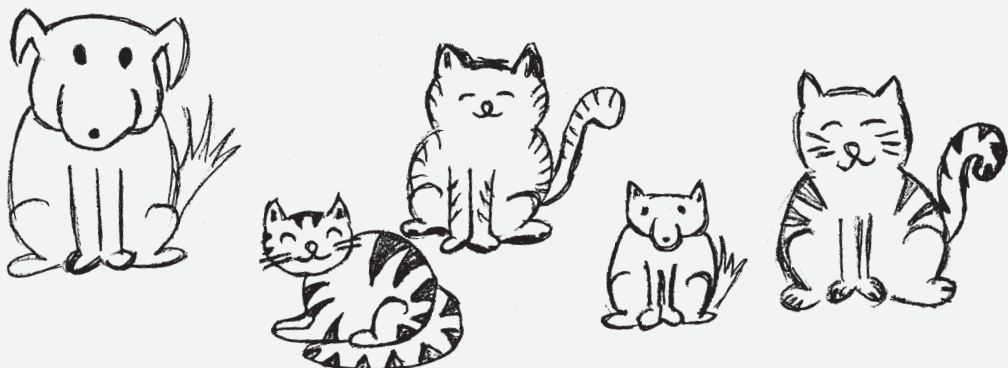
Loomaliigi valik sõltub omaniku ajast, ruumist ja rahast, valikut mõjutab ka allergiarisk. Enne looma võtmist tasuks kõigil pereliikmetel tutvuda mõne samast liigist ja/või tõust loomaga, et õppida tundma tema käitumist ja selgitada välja võimalikud probleemid.

Kindlasti peab arvestama lemmiklooma keskmise elueaga. Näiteks mõned suured papagoid võivad elada pea saja aastaseks. Seetõttu tuleb hästi järele mõelda, kes tema eest see sada aastat hoolitseda saab. Ka maismaakilpkonnad elavad inimesest kauem.

Suur valvekoer ja väike laps sobivad kokku vaid oma aiaga majas, kitsas korteris võivad tekkida territoriaalsed arusaamatused. Korterisse soovitame pehmema loomuga koeri. Esimeseks lemmikuks sobivad lapsele erinevad närilised nagu merisead, hamstrid, hiired ja rotid, kes meelsasti inimesega suhtlevad. Ka saab laps närilise puuri puhastamisega ise hakkama.

Linnud ja roomajad ei soovi nii tihedalt suhelda, nemad sobivad pigem vaatamiseks. Kõigi eksootiliste loomade pidamiseks peavad inimesel olema spetsiaalsed teadmised. Loodusest püütud linna või roomaja kodu hoidmine on seaduserikkumine, isegi kui neid loomi vahel kauplustes müüakse. Lubatud on vaid kasvanduses sirgunud loomade müümine ja neile peab müüja kaasa andma tõendi looma päritolu kohta.

Mida tähendab loom peres?

Eelkõige tähendab see inimese vastutust looma eest kogu tema elu jooksul. Looma võtmine muudab ka pere elu ja päevakava. Kindlasti peab enne looma võtmist tutvuma antud liigi vajadustega. Interneti abil on see lihtne.

Närilised ja teised väikesed loomad: **www.pisi.ee**

Kassid: **www.kassiabi.ee** rubriik Kasulik ja www.kassideturvakodu.ee rubriik Kasulikku

Linnud: **www.papagoimaja.ee** ja **www.papagoi.ee**

Roomajad, kahepaiksed ja putukad: **www.reptile.ee**

Kalad: **www.akvarist.ee**

Koerad: iga ühing ja enamik kasvatajatest peavad oma veebilehte, kokkuvõtliku materjali leiab **www.koer.ee**

Kuidas looma kohelda?

- Looma sülle võttes ära tõsta teda turjast, sabast, kõrvadest ega käppadest. Õige tõstmine käib mõlema käega: üks käsi looma rinna alla, teisega toeta tagakeha.

- Tegele oma loomaga iga päev.

- Toida oma looma just tema liigile sobiva kvaliteettoiduga. Näriliste toidud, mis sobivad "kõigile", ei sobi tegelikult kellelegi. Kassi ja koera puhul eelista loomapoodides või -kliinikutes müüdavaid toite: kvaliteetses toidus on kasutatud paremat tooret ja puudub värvaine.

- Omaette kodus olles tohivad väikeloomad viibida vaid puuris, kassid/koerad vabalt korteris, koerad ka kindlalt suletud välisaias. Järelevalveta lindudele ja kassidele võivad eluohtlikuks saada avatud õhuaknad, närilistele aga elektrijuhtmed.

- Arvestada tuleb ilmaga! Õuekoeral peab olema korralik kuut, tubaste koerte/ kassidega väljas olles peab jälgima, et loomal ei hakkaks külm.

Kõik närilised kardavad tõmbetuult, neid ei tohi lahtise akna alla jätta ka suvel. Palava ilmaga kinnisesse ruumi suletud loom võib saada kuumarabanduse. Suvel puuriga õue pandud loomadel peab olema võimalus päikese eest varjuda.

- Hoolitse oma lemmikloomade karvastiku, küünte ja hammaste korrashoiu eest.

- Iga koeraga, ka õuekoeraga, peab jalutamas käima.

Loomaomanik ja seadused

1. Tallinnas peavad kõik koerad ja kassid olema kiibitud ja registreeritud. Veterinaar paigaldab koera kaelanaha alla riisitera suuruse infokandja, millelt saab kiibilugejaga teada ainulaadse koodi. Kood koos koera omaniku andmetega kantakse lemmikloomade registrisse. Vaid nii on võimalik looma omanikku ametlikult tuvastada.

2. Väljaspool oma korterit või kinnist koduaeda jalutades peavad kõik loomad olema rihma otsas. See on oluline nii inimeste kui ka loomade turvalisuse tagamiseks. Kõigile inimestele ei pruugi loomad meeldida. Loomad ei pruugi ka üksteisele meeldida ja võivad kaklema minna. Lahtiselt jooksev lemmikloom satub sagedamini liiklusõnnetustesse.

3. Loomaomanik peab linnas puhtust hoidma. Ära jäta oma lemmiku väljaheiteid vedelema, vaid korja need ära ja pane prügikasti!

4. Vaktsineeri oma looma regulaarselt. Kui tekib kahtlus, et loom on haige, pöördu kohe loomaarsti poole.

Kasside ja koerte pidamise kohta Tallinna linnas saab ametlikku teavet kodulehelt www.tallinn.ee/lemmikloom

Kuidas käituda võõra loomaga?

Kui see on koer, võib konfliktide vältimiseks teha näo, nagu poleks teda olemas. Kassi võib vaadata, aga mitte silitada. Kui tundub, et kohtasid just peremehta looma, helista varjupaika numbril 514 1431, teata looma asukoht ja kirjelda olukorda (loom on ohtlik, saanud viga vms). Edasi tegeleb asjaga Varjupaikade MTÜ.

Kindlasti ei tohi võõra koeraga kohtudes:

- teha järske liigutusi (koer võib karta, et tahad teda rünnata, ja ründab esimesena)
- ära joosta (koer kui kiskja jälitab saaki)
- otse silma vaadata (silma vaade tekitab koerale ebamugava tunde ja ta võib rünnata)

- narrida (koer kaitseb ennast)
- ise püüda ja kinni võtta (koer võib püüdjat rünnata)
- tõsta käsi (koer tõlgendab seda kui rünnakut)

Koerad üldiselt kaitsevad oma territooriumi, asju ja peremeest, seepärast ei tohi ilma omanikult luba küsimata ka rihmastatud ja eriti mitte ketis olevale koerale ligi minna. Keegi peale omaniku ei tohi häirida koeri söögi või magamise ajal nad võivad siis rünnata.

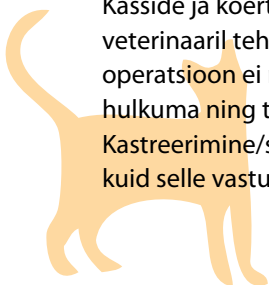
Kuhu viiakse hulknuvad loomad?

Tallinnas tegeleb järelevalveta loomadega Varjupaikade MTÜ. Lisaks on linnas mitmeid põhiliselt kassidega tegelevaid ühendusi, kelle andmed leiab veebilehelt <http://loomakaitse.eu/loomade-varjupaigad/>. Iga varjupaiga eesmärk on aidata kodu kaotanud loom tagasi oma vanasse koju. Kui see kahe nädala jooksul ei õnnestu, hakatakse loomadele uusi peresid otsima. Kahjuks on koduta loomi palju. Varjupaikade töötajad ei jõua iga üksiku kostilisega piisavalt suhelda. Kaaluge oma perega võimalust olla neile loomadele toeks ja minge Paljassaare tee 85 varjupaika kassidega mängima või koertega jalutama.

Mida teha, et üleliigseid loomi ei tehiks?

Iga loomaomaniku kohustus on hoolitseda ka oma lemmiku järglaste eest. Soovimatut paljunemist tuleb tingimata vältida. Näiteks ühes puuris peetud emasel ja isasel rotil sünnib umbes korra kuus 10-12 poega, kes omakorda juba kahekuuselt on võimelised järglasi saama. Sama skeem kehtib enamiku väikeste näriliste kohta. Seetõttu soovitatakse ühes puuris pidada vaid samasoolisi loomi.

Kasside ja koerte, aga ka küülikute ja merisigade puhul on võimalus lasta veterinaaril teha lõikus, mille tulemusel loomad enam järglasi ei saa. Selline operatsioon ei mõju teie lemmikule halvasti. Ta muutub rahulikumaks, ei kipu hulkuma ning tal kaob vajadus igale poole pissides lõhnamärke jätta. Kastreerimine/steriliseerimine võib mõnel loomal küll kaalutõusu tekitada, kuid selle vastu aitab aga mängimine, jalutamine ja õige toit.

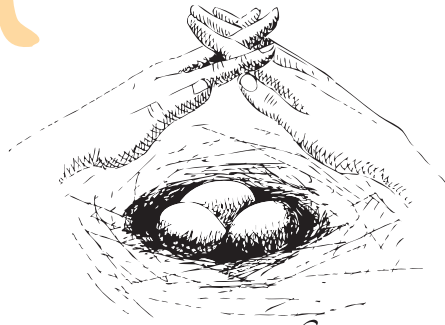
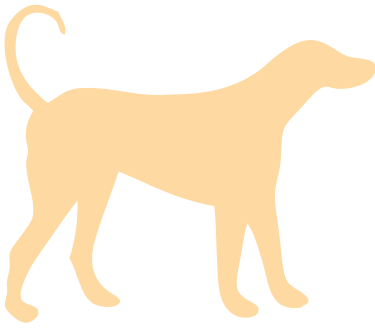

**Aitäh, et mõtled,
enne kui endale
loomavõtad!**

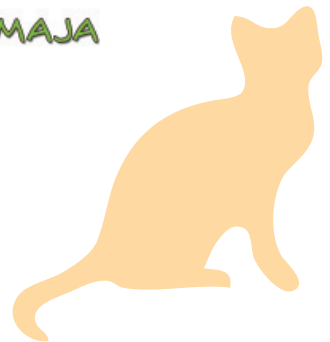

**Aitäh,
et oled
oma loomale
hea sõber!**

Eestimaa Loomakaitse Liit

Trükitud 100% taaskasutatud paberile.